

עין משפט גו מצוה

רעו א מיי פיה מל:
שמיס הל' ג ותי
נכנסת ונתת סנה שני
סנ טושים הית מי קנ
ספק ד:
רעה ב מיי סס הל' א
טושים סס ספק א:
רעס ג מיי סס פיה ה
סנ סס טושים סס
סנ קנ ספק ג:
רס ד מיי סס הל' ח
טור טי"ט סס ספק ח:
רפא ו מיי סס פיו הל' ו
סנ סס טושים סס
ספק ג:
רפב ו מיי סס פיה הל' ו
סנ סס טושים סס:

גמ':

חוקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

מסורת הש"ס

ואפילו בעל החצר בבועל הגג אין יבוי' פחות. א"ע' דגני ז' [שלא פנין] החלון ליוצי' לרשות הרבים לא שרינן נמסכת עירובין (דף גז:): להניח עליו אלא כלום השכרים משום דחיישין דלמא נפיל ואתי למחוי' והכא לא חיישין שמה יפול על ראשו של בעל החצר שאינו עומד כל שעה תחת הארץ א"כ המס לא אכר אלא להניח עליו אבל הכא איירי למיתלא ציה דבבדר התלו' לא חיישין לנפילה ואל"מ והא"ך יכול בעל הגג להשתמש בזו או א"כ מעקה דלמנר דפ"ק (לעיל ג: ג) הסמוך לחצר חדרו עושה לו מעקה גבוה ארבע אמות וי"ל כגון דהזיו נקדן זוימ' כסוף המעקה: **מאי איריא** לחצר השותפין. פ"ה: מאי איריא לחצר השותפין שמוק' לשנים משמע ממוך פירושו שהוא אינו שומך פוחתה חצר וקשה לריי' לפירושו מדמסקי דמר הכי אלא אפילו לחצר השותפין דלמנר ליה סוף סוף נעית לאילטונועי מינאי משמע שהוא שומך ונראה לריי' לפרש מאי איריא לחצר השותפין שהוא מוק' לו משני מקומות אפילו לחצר חבירו שאינו מוק' לו אלא כמאן נמי ולפי' קשה לרשנ"א דאי' אמאי קאמר עד האידנא הוה נעית כו' הוה ליה למינר קא משמע לן דנשני מקומות לא מנינא לאילטונועי מינך ונראה לי דמעיקרא דפיריך מאי איריא לא סלקא דעמיה עיס לו שותפות בחצר: **בבית** א' בעינא אציטונועי מינך. פירוש כשמה נבית אכל פירוש אחר שפ"ה כשאינו נבית אין נראה לרשנ"א דהשתא נמי לא נעי לאילטונועי נשתמיש הבית דהא האי חלון דפתח אינו לא כנגד הפתח ולא אין פותחין חלון כנגד החלון כו':

רבינו גרשום

למחות ולבעב אדם בחבירו שלא יצריא בחבירו זוי טיה ואם פחות מטפה טיה אין לו חוקה בחצר שאינו חשוך. ואין יכול למחות כבדו בעל החצר שלא יצריא בחבירו פחות מטפה שכיני שאין לו חוקה בכן מאי איכסת ליה: וכי קאמר. חוקי בטח טיש לו בחצר חבירו או רחב טפה וביתן אברו ד' י"ש לו חנוך רחב ברחוב ד' חנוך אורן כל הכותל שבינו שלא ירחיב בו בעל הבית כדו חשוך כדו בירוש' טיש לו חוקה בחצר כנגד כל הכותל ברחוב אחר וזו: לא שני. שאין יכול למחות אלא בעל הגג בעל החצר שאין יכול בעל הגג לעצב לבעל החצר שלא טיש בחור שבכותל יח וזאת מטתם אם הוא צריך לו שכבר אין לו חוקה: אבל בעל חצר כבעל הגג יכול למחות. שלא כחבירו: וזו פחות מטפה כחבירו בחתול: פר ספר. רב הונא: שמה חוק. להני מעב כבעל חצר לכלול הגג שאבו שישה מראשו ננו וישתמש באהרו זוי פחות מטפה שישקר בו חבל או יתלה עליו (ויסלק) כלום מבנו בחצר ריי' סבר לא שמה חוקה: ושאינה תבא דאמר ליה בעל הגג לבעל חצר חצר טעמיש לא חזי הווא זוי פחות מטפה שאין ראוי לעמוד עליו ולא חזי לא לכתולי' ביה חס חס: כי תלוינה ביה כדו מדרגא אפאי ותינאי. ולא אסתכל בחבירו: ואידך. בעל חצר אמר וימנין דבעיתת שלא יתא הלו או קשור ביוי יפה ונענית ואגב הכי אסתכל בחבירו:

ויכול למחות כלומר הגא להוציא זה טפה בחתלה לחצר חבירו יכול למחות זו בעל חצר שלא למלואה איר חבירו ולא אחרתין זה נראה וזה אינו חסר דודאי איכא חסרון דלאחרתין בגמרא גבי ז' פחות מטפה דמגו דמשתמש בעל הגג בזו רואה בחצר ואיכא חוקה ראייה: פחות מטפה אין לו חוקה. שאם יראה בעל החצר לננות שם בונה משום דלא קפיד דכירי מטפה לא חשיבי: ואינו יכול למחות. בגמרא מפרש מי אינו יכול למחות במי: ט.ו.ו. הוה כעין נכר או רשע קורה הבועט מן העלייה לחוק וראוי לתלות בו חספיו: **בב' מאי קאמר**. דמשמע דהכי קאמר שאם החזיק בהולאת זו ארוך טפה יכול להוציא כמו כן זו ארבעה דכיון דחזיק בזו טפה החזיק נמי בצרעיה ומיתלת בלא טעמא הוא שאם נמלכה לו בעל החצר נשפח לא נמלכה לו בצרעיה: **הכי קאמר** החזיק. בזו שהוא רוחב טפה בארוך ד' טפחים בולט מן הכותל לחוק החזיק נמי בזו שהוא רחב כד' על ד' ארוך דכיון דהיניח לא ארוך על מקום חשוך נמלכה לו נמי דרחבו דאין מקום חשוך בפחות מד' על ד'.

והוא הדין שאם החזיק ברחב טפה בשך שפחה לא החזיק כי אם ברחב ד' אבל אם החזיק ברחב טפה בשך ג' לא החזיק ברחב ג' אלא מה שהחזיק החזיק ולא יותר: **אמר רב הונא** לא שנו. דאין יכול למחות: **אלא בעל כנגד**. שהוא בעל הזו: **כבעל החצר**. דאינו יכול למחות זו ולומר אל משתמש בזו שלי דמה הפסיד בעל הגג הלא נשתמש בעל החצר וימלה בזו חפציו לא יראהו לבעל הגג שהרי הוא מחמון לו וליכא חיק ראייה ואי משום דממלא מקום היו משכשו אין יכול בעל הגג לתלות בו חפציו הלא לא חיישין דכיון דאין לו חוקה ויכול זה בעל חצר לחתכו לז' אם יצטרך כל שכן שישתמש בו בעודו תלוי באויר שלו. אי נמי הכי קאמרה מתני' אין לו חוקה לבעל הגג וגם אינו יכול למחות כבעל החצר אם צא לקבוע זיון סמוך לכתלי דהא ליכא חיק ראייה: **אכל בעל החצר**. יכול למחות כבעל הגג שלא יוציא זה פחות מטפה בחתלה אי נמי שלא ישתמש בזו שהוציא כבר מפני שהוא עליון וכשיבא להשתמש יראה בעליו זה או בחצר ואיכא כבעל הגג: **ושאיני הכא דא"ל**. בעל הגג לבעל החצר לשום תשמיש לא חזי לי האי ז' כל שהוא שאלך ואעמוד עליו ואראה בחצריך בעליליה זו ולא חזי אלא למתלי צי חפציו וכשאררה לתלות מהדרנא אפאי ואושטי זרועי ואמלה דכיון דיכולני לתלות בחורח פנים אם אסתכל בחצריך אהא נתפס כנגד והלכך ליכא חיק ראייה. ורב הונא [א"ל] וימנין דנעיתת ליפול מן הגג כשעממד בשפת הגג ותשאו לתלות דכר על היו ולא חסדר אפך ולא חנוש מלהסתכל בחצרי ולא תהא נתפס כנגד דאפילו כי לא נעיתת חטעון כך ותאמר מהמת דיעמותא לא אהדרנא אפאי והלכך איכא חיק ראייה: **בארנ"י** לא יפסח אדם חלוטוטי לחצר. שיש לו בשותפות משום חיק ראייה וכל עקן לחצר חבירו דמפרש בגמרא: **לקח בית בחצר אחרת**. הסמוך לזה החצר: לא יפסחנו לחצר השותפין. דא"ע' דיש לו חלק בחצר אינו יכול לרבות עליהם אכסנאין: לא יפסחנו. שהרי הוסיף דוירין בחצר ומטריח על בני החצר שמרבה עליהם דריסת הרגל: ופוסחה לטוך ביתו. דכיון דדרך פתח שלו יוצאין לחצר אין טורח לבני החצר שאינו מרבה עליהן דריסת גמרא [א] שלא הוסיף על ביתו כלום אלא חולקה לשנים שהרי כל ביתו יכול למלואת אכסנאין אם יראה: **בב' מאי איריא לחצר השותפין**. הרבים דלא יפסחו דמשמע מפני שהן רבים חיישין שלא יעשה להן חיק ראייה אפילו ימיד (ג) ראייה נמי אסור להוסיף והלכך אפילו לחצר חבירו נמי לא: **אכל לחצר השותפין**. איכא למימר דשרי לפתוח דכלאו הכי נעי אילטונועי מחבירו בחצר שזה יכול לראותו דרך פתח ביתו הפתוח לחצר ולא מוקי ליה חלוטות מידי קמ"ל מתינתין דקמני לא יפסח אפילו ימיד החלוטות עד האידנא כי הוה משתמשנא בחצר הוה בעינא לאילטונועי מינך שלא תראני דרך פתח ביתך [א] ווי' הוינא צבית לא הוה בעינא לאילטונועי מינך שהרי לא היו עושין פתח כנגד פתח חזקתני מתינתין [א] אכל השתא אפי' צבית בעינא לאילטונועי מינך כדי שלא תראני דרך חלוטותיך שהן גבוהות א"כ עד האידנא כי הוה בחצר בעינא לאילטונועי מינך כי הוה צבית לא בעינא לאילטונועי מינך השתא אפילו כשאתה צבית (ד) בעינא לאילטונועי מינך: **שפת חלוטותיו**. והיינו טוען שנשה נדרשות בני חצר: **סמוקא**. סנר לה לאלמיר הויה חוקה דכיון דכפנינו (ה) החזיק ושחק אם אחת דשלא נדרשות עשה היה לו למחות. והיינו דאמרן בפירוקן לעיל (דף מה.) כמאן כרבי יהודה וכי' ישמעאל (ז) וכרבי יוסי דלמרי כל נפיוו לאלמיר הויה חוקה ואין הלכה כן: **לך יגע ופוסוס**. דלא הויה חוקה עד שגם שנים: ולסתום

חוקה ויכול זה בעל חצר לחתכו לז' אם יצטרך כל שכן שישתמש בו בעודו תלוי באויר שלו. אי נמי הכי קאמרה מתני' אין לו חוקה לבעל הגג וגם אינו יכול למחות כבעל החצר אם צא לקבוע זיון סמוך לכתלי דהא ליכא חיק ראייה: **אכל בעל החצר**. יכול למחות כבעל הגג שלא יוציא זה פחות מטפה בחתלה אי נמי שלא ישתמש בזו שהוציא כבר מפני שהוא עליון וכשיבא להשתמש יראה בעליו זה או בחצר ואיכא כבעל הגג: **ושאיני הכא דא"ל**. בעל הגג לבעל החצר לשום תשמיש לא חזי לי האי ז' כל שהוא שאלך ואעמוד עליו ואראה בחצריך בעליליה זו ולא חזי אלא למתלי צי חפציו וכשאררה לתלות מהדרנא אפאי ואושטי זרועי ואמלה דכיון דיכולני לתלות בחורח פנים אם אסתכל בחצריך אהא נתפס כנגד והלכך ליכא חיק ראייה. ורב הונא [א"ל] וימנין דנעיתת ליפול מן הגג כשעממד בשפת הגג ותשאו לתלות דכר על היו ולא חסדר אפך ולא חנוש מלהסתכל בחצרי ולא תהא נתפס כנגד דאפילו כי לא נעיתת חטעון כך ותאמר מהמת דיעמותא לא אהדרנא אפאי והלכך איכא חיק ראייה: **בארנ"י** לא יפסח אדם חלוטוטי לחצר. שיש לו בשותפות משום חיק ראייה וכל עקן לחצר חבירו דמפרש בגמרא: **לקח בית בחצר אחרת**. הסמוך לזה החצר: לא יפסחנו לחצר השותפין. דא"ע' דיש לו חלק בחצר אינו יכול לרבות עליהם אכסנאין: לא יפסחנו. שהרי הוסיף דוירין בחצר ומטריח על בני החצר שמרבה עליהם דריסת הרגל: ופוסחה לטוך ביתו. דכיון דדרך פתח שלו יוצאין לחצר אין טורח לבני החצר שאינו מרבה עליהן דריסת גמרא [א] שלא הוסיף על ביתו כלום אלא חולקה לשנים שהרי כל ביתו יכול למלואת אכסנאין אם יראה: **בב' מאי איריא לחצר השותפין**. הרבים דלא יפסחו דמשמע מפני שהן רבים חיישין שלא יעשה להן חיק ראייה אפילו ימיד (ג) ראייה נמי אסור להוסיף והלכך אפילו לחצר חבירו נמי לא: **אכל לחצר השותפין**. איכא למימר דשרי לפתוח דכלאו הכי נעי אילטונועי מחבירו בחצר שזה יכול לראותו דרך פתח ביתו הפתוח לחצר ולא מוקי ליה חלוטות מידי קמ"ל מתינתין דקמני לא יפסח אפילו ימיד החלוטות עד האידנא כי הוה משתמשנא בחצר הוה בעינא לאילטונועי מינך שלא תראני דרך פתח ביתך [א] ווי' הוינא צבית לא הוה בעינא לאילטונועי מינך שהרי לא היו עושין פתח כנגד פתח חזקתני מתינתין [א] אכל השתא אפי' צבית בעינא לאילטונועי מינך כדי שלא תראני דרך חלוטותיך שהן גבוהות א"כ עד האידנא כי הוה בחצר בעינא לאילטונועי מינך כי הוה צבית לא בעינא לאילטונועי מינך השתא אפילו כשאתה צבית (ד) בעינא לאילטונועי מינך: **שפת חלוטותיו**. והיינו טוען שנשה נדרשות בני חצר: **סמוקא**. סנר לה לאלמיר הויה חוקה דכיון דכפנינו (ה) החזיק ושחק אם אחת דשלא נדרשות עשה היה לו למחות. והיינו דאמרן בפירוקן לעיל (דף מה.) כמאן כרבי יהודה וכי' ישמעאל (ז) וכרבי יוסי דלמרי כל נפיוו לאלמיר הויה חוקה ואין הלכה כן: **לך יגע ופוסוס**. דלא הויה חוקה עד שגם שנים: ולסתום

ואם יצטרך כל שכן שישתמש בו בעודו תלוי באויר שלו. אי נמי הכי קאמרה מתני' אין לו חוקה לבעל הגג וגם אינו יכול למחות כבעל החצר אם צא לקבוע זיון סמוך לכתלי דהא ליכא חיק ראייה: אכל בעל החצר יכול למחות כבעל הגג שלא יוציא זה פחות מטפה בחתלה אי נמי שלא ישתמש בזו שהוציא כבר מפני שהוא עליון וכשיבא להשתמש יראה בעליו זה או בחצר ואיכא כבעל הגג: ושאיני הכא דא"ל. בעל הגג לבעל החצר לשום תשמיש לא חזי לי האי ז' כל שהוא שאלך ואעמוד עליו ואראה בחצריך בעליליה זו ולא חזי אלא למתלי צי חפציו וכשאררה לתלות מהדרנא אפאי ואושטי זרועי ואמלה דכיון דיכולני לתלות בחורח פנים אם אסתכל בחצריך אהא נתפס כנגד והלכך ליכא חיק ראייה. ורב הונא [א"ל] וימנין דנעיתת ליפול מן הגג כשעממד בשפת הגג ותשאו לתלות דכר על היו ולא חסדר אפך ולא חנוש מלהסתכל בחצרי ולא תהא נתפס כנגד דאפילו כי לא נעיתת חטעון כך ותאמר מהמת דיעמותא לא אהדרנא אפאי והלכך איכא חיק ראייה: בארנ"י לא יפסח אדם חלוטוטי לחצר. שיש לו בשותפות משום חיק ראייה וכל עקן לחצר חבירו דמפרש בגמרא: לקח בית בחצר אחרת. הסמוך לזה החצר: לא יפסחנו לחצר השותפין. דא"ע' דיש לו חלק בחצר אינו יכול לרבות עליהם אכסנאין: לא יפסחנו. שהרי הוסיף דוירין בחצר ומטריח על בני החצר שמרבה עליהם דריסת הרגל: ופוסחה לטוך ביתו. דכיון דדרך פתח שלו יוצאין לחצר אין טורח לבני החצר שאינו מרבה עליהן דריסת גמרא [א] שלא הוסיף על ביתו כלום אלא חולקה לשנים שהרי כל ביתו יכול למלואת אכסנאין אם יראה: בב' מאי איריא לחצר השותפין. הרבים דלא יפסחו דמשמע מפני שהן רבים חיישין שלא יעשה להן חיק ראייה אפילו ימיד (ג) ראייה נמי אסור להוסיף והלכך אפילו לחצר חבירו נמי לא: אכל לחצר השותפין. איכא למימר דשרי לפתוח דכלאו הכי נעי אילטונועי מחבירו בחצר שזה יכול לראותו דרך פתח ביתו הפתוח לחצר ולא מוקי ליה חלוטות מידי קמ"ל מתינתין דקמני לא יפסח אפילו ימיד החלוטות עד האידנא כי הוה משתמשנא בחצר הוה בעינא לאילטונועי מינך שלא תראני דרך פתח ביתך [א] ווי' הוינא צבית לא הוה בעינא לאילטונועי מינך שהרי לא היו עושין פתח כנגד פתח חזקתני מתינתין [א] אכל השתא אפי' צבית בעינא לאילטונועי מינך כדי שלא תראני דרך חלוטותיך שהן גבוהות א"כ עד האידנא כי הוה בחצר בעינא לאילטונועי מינך כי הוה צבית לא בעינא לאילטונועי מינך השתא אפילו כשאתה צבית (ד) בעינא לאילטונועי מינך: שפת חלוטותיו. והיינו טוען שנשה נדרשות בני חצר: סמוקא. סנר לה לאלמיר הויה חוקה דכיון דכפנינו (ה) החזיק ושחק אם אחת דשלא נדרשות עשה היה לו למחות. והיינו דאמרן בפירוקן לעיל (דף מה.) כמאן כרבי יהודה וכי' ישמעאל (ז) וכרבי יוסי דלמרי כל נפיוו לאלמיר הויה חוקה ואין הלכה כן: לך יגע ופוסוס. דלא הויה חוקה עד שגם שנים: ולסתום